

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра управління земельними ресурсами

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан факультету землепорядкування
Т. О. Євсюков
“ 21 ” _____ 2024 р.

«СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри управління
земельними ресурсами
Протокол № 12 від “ 06 ” травня 2024 р.
Завідувач кафедри
_____ Дорош О. С.

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП «Геодезія та землеустрій»
_____ Гарант ОП
_____ Мартин А. Г.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Контроль за використанням земель

Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	193 «Геодезія та землеустрій»
Освітня програма	«Геодезія та землеустрій»
Факультет (ННІ)	Землепорядкування
Розробники:	Сакаль О. В., професор кафедри управління земельними ресурсами, д.е.н., с.н.с.; Бутенко Є. В., доцент кафедри управління земельними ресурсами, к.е.н., доцент (посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни Контроль за використанням земель
(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>	
Спеціальність	<i>193 «Геодезія та землеустрій»</i>	
Освітня програма	<i>«Геодезія та землеустрій»</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4,0	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	Не передбачено робочим навчальним планом	
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	2024	Викладання дисципліни для заочної форми здобуття вищої освіти робочим навчальним планом не передбачено
Семестр	1	
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>	
Практичні, семінарські заняття	-	
Лабораторні заняття	<i>30 год.</i>	
Самостійна робота	<i>75 год.</i>	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>3 год.</i>	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – теоретична та практична підготовка студентів спеціальності 193 – «Геодезія та землеустрій» в обсягах, які будуть достатніми для здійснення діяльності, спрямованої на здійснення державного контролю за використанням та охороною земель.

Завданням навчальної дисципліни є вивчення положень земельного законодавства, правових, економічних та соціальних основ організації здійснення державного контролю за використанням та охороною земель, спрямованих на забезпечення раціонального використання і відтворення природних ресурсів та охорону довкілля.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

здатність розв'язувати задачі прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері геодезії та землеустрою;

загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

ЗК05. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації;

ЗК06. Прагнення до збереження навколишнього середовища;

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК02. Здатність критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою та суміжних галузей знань;

СК03. Здатність ефективно застосовувати теорії, принципи та технології математики, природничих, технічних, соціальних, економічних наук при розв'язанні комплексних задач геодезії та землеустрою;

СК04. Здатність здійснювати пошук необхідної інформації, обирати і застосовувати сучасні методи обробки, аналізу, оцінювання та оприлюднення даних, зокрема геопросторових, та метаданих при розв'язанні комплексних задач геодезії та землеустрою;

СК05. Здатність обґрунтовувати і оцінювати методи обстежень, вишукувань, випробувань, діагностики, моніторингу об'єктів геодезії та землеустрою;

СК07. Здатність організовувати діяльність та ефективно керувати складними та/або непередбачуваними робочими процесами у сфері геодезії та землеустрою;

СК08. Здатність захищати інтелектуальну власність, комерціалізувати результати науково-дослідної, винахідницької та проектної діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН06. Співпрацювати із замовниками та виконавцями робіт та послуг, готувати тендерні пропозиції в сфері геодезії та землеустрою, укладати відповідні договори.

РН09. Розробляти і впроваджувати заходи з оперативного та перспективного управління, прогнозування і планування геодезичного, картографічного та землепорядного виробництва з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.

РН11. Виконувати комплексний аналіз і оцінювання стану об'єктів геодезії та землеустрою і оцінювати наслідки від запровадження практичних заходів.

РН13. Виконувати обстеження, випробування, діагностику, моніторинг об'єктів геодезії та землеустрою, розробляти заходи з охорони земель та оцінювати їх наслідки.

РН14. Критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою, дотичні міждисциплінарні проблеми.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. <i>Правові основи контролю за використанням та охороною земель</i>														
Тема 1. Правові основи, завдання, принципи здійснення державного контролю за використанням земель. Досвід країн ЄС	1–2	16	2	-	4	-	10	Викладання дисципліни для заочної форми здобуття вищої освіти робочим навчальним планом не передбачено						
Тема 2. Принципи державного контролю (нагляду) у сфері охорони земель	3–4	16	2	-	4	-	10							
Тема 3. Основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності. Перспективи використання інформаційних продуктів дистанційного зондування Землі	5–6	16	2	-	4	-	10							
Тема 4. Повноваження органів державної влади і органів місцевого самоврядування зі здійснення державного контролю за використанням та охороною земель	7–8	15	2	-	3	-	10							
Разом за змістовим модулем 1		63	8	-	15	-	40							

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 2. Здійснення заходів Державного нагляду (контролю)														
Тема 5. Критерії, за якими оцінюються ступінь ризику від провадження господарської діяльності, пов'язаної з використанням та охороною земель, і визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю)	9–10	18	2	-	6	-	10							
Тема 6. Повноваження державних інспекторів у сфері державного контролю за використанням та охороною земель. Порядок проведення перевірки	11–12	18	2	-	6	-	10							
Тема 7. Громадський контроль за використанням та охороною земель	13–15	21	3	-	3	-	15							
Разом за змістовим модулем 2		57	7	-	15	-	35							
Усього годин		120	15	-	30	-	75							
Курсовий проект (робота) з _____ _____ (якщо є в робочому навчальному плані)			-	-	-	-	-		-	-	-		-	
Усього годин		120	15	-	30	-	75							

3. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вивчення та детальний аналіз основних положень Закону України «Про державний контроль за використанням та охороною земель», «Про охорону земель», «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»	5
2	Вивчення повноважень Держгеокадастру України щодо здійснення державного контролю за використанням та охороною земель	5
3	Завдання та принципи здійснення державного контролю за використанням та охороною земель	5
4	Складання повідомлення про проведення планового заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері використання та охорони земель	5
5	Посвідчення на проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері використання та охорони земель	5
6	Усунення порушень, виявлених під час проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері використання та охорони земель	5

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Характеристика геоморфологічних і ландшафтних особливостей території досліджуваного регіону	40
2	Агроландшафтна реорганізація земель досліджуваного регіону	35

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- захист лабораторних робіт.

6. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);

- практичний метод (лабораторні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

7. Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- захист лабораторних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{АТ}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1365>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми здобуття вищої освіти.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Барвінський А.В., Тихенко Р.В. Інженерно-технологічна регламентація охорони земель: навчальний посібник. Київ : Компрінт, 2017. 766 с.
2. Деякі питання функціонування сервісу фіксації фактів заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу внаслідок надзвичайних ситуацій, подій, збройної агресії Російської Федерації “ЕкоЗагроза” : постанова Кабінету Міністрів України від 28 липня 2023 р. № 783. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2023-%D0%BF#top>
3. Довідник із землеустрою / За ред. Новаковського Л.Я. 4-те вид.. перероб. і доп. Київ : Аграрна наука, 2015. 492 с.
4. Дорош ОС., Ісаченко Н.В., Мартин А.Г., Осипчук С.О., Лоїк Г.К. Теоретичні засади зонування земель в Україні: монографія. Київ : МВЦ Медінформ, 2011. 183 с.
5. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення системи управління та дерегуляції у сфері земельних відносин» від 28.04.2021 року № 1423-IX (дата набрання чинності 27.05.2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1423-20#Text>
6. Закон України «Про державний контроль за використанням та охороною земель» від 19.06.2003 № 963-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-15#Text>
7. Закон України «Про землеустрій» від 22.05.2003 № 858-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/858-15>
8. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 05.04.2007 № 877-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>
9. Закон України «Про охорону земель» від 19.06.2003 № 962-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/962-15#Text>
10. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» від 25.06.1991 № 1264-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1264-12>
11. Здорові ґрунти України: 2019. Інтегроване управління природними ресурсами деградованих ландшафтів лісостепової та степової зон України. Огляд діяльності проекту. Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО). URL: <https://www.fao.org/3/ca7464uk/CA7464UK.pdf>
12. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
13. Капинос Н.О., Гончаров В.В. Методичні вказівки щодо виконання практичної роботи з дисципліни «Державний контроль за використанням та охороною земель». Суми : СНАУ. 2020. 60 с.
14. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
15. Методичні рекомендації здійснення державного контролю за використанням та охороною земель органами місцевого самоврядування. За загальною редакцією Слобожана О. В. Асоціація міст України. Київ, 2022. URL: https://auc.org.ua/sites/default/files/library/met_rek_derzh_kontr_zemelw.pdf
16. Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження уніфікованої форми акта, що складається за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб’єктом господарювання вимог законодавства у сфері використання та охорони земель, та інших форм розпорядчих документів» від 04 вересня 2023 року № 1625, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 12 жовтня 2023 року за № 1787/40843. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1787-23#Text>
17. Основи роботи громадських інспекторів, волонтерів та активістів, які зацікавлені у збереженні та відновленні довкілля України : Методичні рекомендації. OSCE. Київ, 2023. URL: <https://www.osce.org/files/f/documents/c/d/556440.pdf>

18. Положення про громадських інспекторів з охорони довкілля : затверджено Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 27.02.2002 № 88. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 20 березня 2002 р. за № 276/6564. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0276-02#Text>

19. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності, пов'язаної з використанням та охороною земель, і визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною службою з питань геодезії, картографії та кадастру та виконавчими органами сільських, селищних, міських рад» від 3 жовтня 2018 р. № 801. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/801-2018-%D0%BF#top>

20. Скляр Ю.Л., Гончаров В.В. Державний контроль за використанням та охороною земель. Курс лекцій. Суми : СНАУ. 2019. 196 с.

21. Скляр Ю.Л., Гончаров В.В. Методичні вказівки щодо виконання самостійної роботи з дисципліни «Державний контроль за використанням та охороною земель». Суми : СНАУ. 2019. 94 с.

22. Словник термінів у сфері земельних відносин та землекористування / [Л.В. Паламарчук, О.В. Мельник, Л.Й. Сафарова, Н.А. Ричкова, О.В. Громадська, О.М. Коваленко, В.І. Колесник, С.П. Погурельський; За заг. ред. А.М. Третяка] Київ : Август Трейд, 2008. 240 с.

23. Сохнич А.Я., Богіра М.С., Яременко Ю.І., Стойко Н.Є. Державний контроль за використанням земель. Підручник. Львів: ГАЛИЧ-ПРЕС, 2018. 240 с.

24. Управління земельними ресурсами та землекористуванням: базові засади теорії, інституціалізації, практики: монографія / А. М. Третяк, В. М. Третяк, Р. М. Курильців, Т. М. Прядка, Н. А. Третяк; [за заг. ред. А. М. Третяка]. Біла Церква: «ТОВ «Білоцерківдрук», 2021. 227 с.